

Alapjogok a polgári perben – az egészséges környezethez való jog értvényesítése a gyakorlatban

Hubay Fruzsina Dóra

Doktoranda, Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Email: hubay.fruzsina@ajk.pte.hu

1. Bevezető gondolatok

Az alapjogok védelme, biztosítása az állam minden szervének kötelezettsége. Ez az alaptézis nem feltétlenül valósul meg a mindennapokban. A magyar Alkotmánybíróság jelentős szereppel bír az alapjogok értelmezése, kiterjesztése vagyis kibontása során ugyanúgy, ahogy tartalmuk és korlátaik megállapításakor, így alakítva az alapjogi dogmatikát.

Jelentős kérdés azonban, hogy az Alkotmánybíróság munkája lefedi-e valójában az alapjogi bíráskodást? Valóban kimerül-e az alkotmánybíráskodási feladat azzal, hogy elvégzi a jogértelmezést, vagy előfordulhat más olyan helyzet is, amelyre az Alkotmánybíróságnak magának már nincs hatásköre? Ha pedig ez így van, akkor szóba kerülhet-e az, hogy a polgári bíróságok ítélkezzenek az Alaptörvényben szereplő alapjogokról, így végezve *quasi* alkotmánybíráskodást?

A magyar és nemzetközi szakirodalom, valamint az elmúlt évek bírósági gyakorlata alapján nem könnyű ezekre a kérdésekre választ találni, mivel nincs egységes joggyakorlat, de szakirodalmi álláspont sem, amely kétséget kizáróan tudna feleletet adni.

Napjaink technikai fejlődését a jogszabályi környezet nehezen tudja követni; nincs megfelelő szakmai apparátus, ezért gyakran a joggyakorlat végzi el a jogalkotó munkáját és a szabályozással nem érintett területeken pótolja a hiányosságokat. Ez a jelenség ugyanígy elmondható az épített környezettel kapcsolatban felmerült jogvitáknál. Például mi a teendő, ha a lakóhelyünk mellett trafóállomás létesül? Vagy városunk felett köz- és nemzetbiztonsági érdekből lokátor? Mi van akkor, ha telkünkre ugyancsak közérdekből telekommunikációs átjátszó tornyot építenek? Hogyan érvényesíthetjük alapjogainkat, hogyan védhető meg a tulajdonhoz való jog, az egészséges környezethez való jog? Meddig terjednek alapjogaink a közérdekkel szemben? Ezek a jogsérelmek orvosolhatók-e kártérítéssel? Érvényesíthetjük-e egyáltalán alapjogainkat polgári perben?

Tanulmányomban a fentiekben említett jogeseteket mutatom be, mind magánjogi, mind közjogi aspektusban. Mielőtt rátérnék azonban a jogesetekre és az egyes esetek sajátosságainak tárgyalására, nagyon rövidem ismertetem az egészséges környezethez való jog alkotmányi szabályozásának változását.

2. Az egészséges környezethez való jog alkotmányi szabályozásának változása

Az Alkotmány és az Alaptörvény szövege az egészséges környezethez való jogot ugyanazzal a szövegezéssel rögzítette, azonban az ezt szűkítő, illetve ehhez kapcsolódó rendelkezés, ami a testi és lelki egészséghez való jogot deklarálja, az Alaptörvényben már megengedőbb, mint az Alkotmányban volt, mivel a törvényalkotó elhagyta a „lehető legmagasabb szintű” kitélt.

Tehát a jelenlegi szabályozás szerint mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez, ami szervesen kapcsolódik ahhoz, hogy Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

A testi és lelki egészség nem függ kizárólagosan az egészséges környezet meglététől, vagy

annak hiányától, de rendkívül nagy szerepet játszhat benne, erre kiváló példák az imént is említett esetek, amikor az egyén közérzetét, és így lelkiállapotát, egészségi állapotát befolyásolja az az épített környezet, ami körülveszi.

3. Trafó-per¹

Az első eset, amit ismertetek, az E.On Energiaszolgáltató Zrt-hez kötődik: a cég 2003-ban kapott engedélyt egy transzformátorállomás elhelyezésére. A határozatot a környéken lakók – mivel nem közvetlen szomszédok – nem kapták meg. A trafó körül élők jogorvoslati kérelemben kérték az ügyféli jogaik megállapítását, ám ennek részletes ismertetése meghaladja az előadás kereteit.

Mire a lakók ügyfélévé váltak, vagyis státuszuk a „helyére került”, már a beruházásnak nem a jövőre lehetséges, hanem a meglévő tényleges hatásával szemben kellett küzdeniük. 2005-ben a Baranya Megyei Bíróság másodszor is hatályon kívül helyezte a jogerős döntést hozó Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal építési engedély kérelemnek helyt adó határozatát és új eljárásra kötelezte, valamint megállapította, hogy az engedélyező hatóság a felpereseket jogorvoslati joguk gyakorlásától elzárta. Az a sajátos helyzet állt elő, hogy a már működő állomás építési engedélyét helyezték hatályon kívül.

Lényegében véve a trafó mintegy három évig mindenféle (köztük az elengedhetetlen építési- és használatbavételi) engedély nélkül működött. Azonban 2006 őszén a jogellenes engedélyezési eljárást követően a trafó fennmaradási engedélyt kapott végleges jelleggel.

A közigazgatási perek lezárultak, a bírósági eljárásokban nyilvánvalóvá vált, hogy a lakók, amennyiben a lakókörnyezetükre hatással lehet a tervezett építmény, a közigazgatási eljárásban végül ügyféli pozíciót kaptak.

A 2005-ben indult újabb per már kártérítésre kötelezésről szólt. A kihívást az jelentette, hogy a nyilvánvaló kárt bizonyítani is tudják. A lehetséges érvek között felmerült az egészséges környezethez való jog, mint alkotmányos alapjog sérelmére való hivatkozás is, de kártérítési per lévén, amely már így is kimerítette a trafó szomszédságában élők, a felperesek érdekeit képviselők jobbnak ítélték a bírói gyakorlattól sem idegen ingatlanforgalmi értékcsökkenésre való hivatkozást, nem vitték el a bizonyítási eljárást az építmény esetleges egészségkárosító voltának igazolása irányába, és nem terhelték ezzel a már így is hosszú nyúlta jogvitát, ami pontosan az eljárás elhúzódó időtartama miatt még most is az Emberi Jogok Európai Bizottság előtt van.

Általában is elmondható, hogy pusztán az alapjogi sérelemre való hivatkozás a sikeres jogérvényesítéshez nem elegendő, és a gyakorlatban a bíróságok az alapjogokkal kevésbé foglalkoznak. A konkrét ügyben a felperesek a bizonyíthatóan megnövekedett zaj és fényhatások, a kilátáscsökkenés és a villámok okozta veszély megnövekedése mellett az elektromos sugárzást kibocsátó objektumoktól való köztudatban is elterjedt félelem ingatlanforgalmi érték csökkentő hatására helyezték a hangsúlyt.

Az álláspontot természetesen bizonyítékok sorával kellett igazolni, míg végül nem csak a szakértői vélemények támasztották alá, hanem több közbenső ítélet is kimondta ennek a félelemnek a létezését és ennek következményeit, sikerült az Energiaszolgáltatót kártérítés megfizetésére kötelezni.

A Baranya Megyei Bíróság 2007. május 21-én kelt közbenső ítéletében azt olvashatjuk, hogy valamennyi felperesi lakóingatlan esetében a lakások panorámája, a feltáruló látvány, a transzformátor állomás megépítését követően megváltozott. A környék lakóinak addigi nyugalmas életét az állomás működésével járó hatások zavarták meg. Az esténként a

---

¹ Pertörténet a tanulmány 1. számú mellékletében.

térvilágítás erős fénye, a transzformátor állomáson elhelyezett kandelláberek, villámhárítóra felszerelt égők az esti órákban zavarják a pihenni vágyókat, a viharos villámlásos időjárás esetén a fokozott zaj- és hanghatás, félelmet keltő hatása, kellemetlen zajterjedést okoznak az üzemeltetés során. Az emberek általában a transzformátor állomások működésével kapcsolatosan erős egészségkárosító hatást tételeznek fel. A közvéleményben elterjedt a kibocsátott elektromágneses sugárzás nagymértékű zaj- és rezgés ártalma mellett a tartós sugárzás esetleges egészségkárosító, gyermek leukémia gyakoriságának veszélye. Az elektronikus sajtóban sugárzott riportokban, valamint az írott sajtóban, az interneten több írásos anyagban utalnak arra, hogy a nagyfeszültségű elektromos távvezeték transzformátor állomások 100-150 méteres körzetében élőknel – a villamos és mágneses térerősség megváltozása, illetve a rádió frekvenciás zavaró hatása miatt – gyakoribbak a súlyos egészségkárosodások, különösen a krónikus fáradtság, a rák és a várképzési rendellenességek, gyakoribb panaszok a depresszió, fejfájás, memória zavar és kimerültség. Úgy az itt lakók körében, mint az esetleges potenciális ingatlanvásárlók körében vélt és valós félelmeket egy ilyen létesítmény közelsége, az ingatlanok megtekintésekor, értékesítésekor riasztó hatással van a vevőkre, ezért nem, vagy nyomott áron lehet az ingatlanokat csak értékesíteni.” A közbenső ítéletet a Pécsi Ítéltábla helybenhagyta, a Legfelsőbb Bíróság az ítéltábla döntését hatályában fönntartotta.

Erre a köztudatban elterjedt, sajtó által közvetített félelemre számos példát találhatunk. Egy 2005-ben megjelent internetes újságcikk a *British Medical Journal* folyóiratra hivatkozik a daganatok.hu internetes szakportálon keresztül: „kiderült: a vezetékek 200 méteres körzetén belül 69 százalékkal, de még 200-600 méteres körzetében is 23 százalékkal nagyobb a veszélye a leukémia kialakulásának.”²

Magyarországon hasonló átfogó felmérés eddig nem készült. Az Országos Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutatóintézet nem ionizáló sugárzásokkal foglalkozó főosztályán kérdésünkre elmondták: a hazai jogalkotók nem foglalkoztak a távvezetékek közelében észlelhető sugárzás biológiai hatásaival, élettani okok miatt eddig semmilyen korlátozást nem vetettek be. Egy GKM-rendelet rögzíti, hogy az egyes vezeték-típusok mellett (a feszültségtől függően) mekkora biztonsági sávot kell hagyni, ám ez a legnagyobb, 750 kilovoltos vezetékek esetében is 13-40 méter. Sportpályát, kempinget, vásárteret a szabályozás alapján nem ajánlatos (de nem is tilos) a vezetékek alatt kijelölni, építkezni viszont (a 750 kilovoltos vezetékek kivételével) lehet. Csak Budapesten több száz lakó- illetve állandó lakásként hétvégi ház van távvezeték alatt, például Zuglóban, Albertfalván vagy Nagytétény és Érd határában.

A bíróságok ugyanakkor elfogadják, hogy a várható élettani hatás, illetve az attól való félelem leértékelheti a lakóingatlanokat. Legalábbis erre utal az a persorozat, amelyet a '90-es évek második felében indítottak Győrben egy zártkerti övezet telek- és háztulajdonosai. A Reflex Környezetvédő Egyesület jogásza felidézte, a terület fölött magas feszültségű légvezetéket húztak, s a beruházó az ingatlanok forgalmi értékének 4-20 százalékát kitevő kompenzációt ajánlott fel az érintetteknek. Ezt ők nem fogadták el, perre mentek, s a bíróság átlagosan a kétszeresére emelte a fizetendő kártérítést.”³

4. Mobilátjátszó miatti kártérítési per

A második eset, amit ismertetni szeretnék, egy mobilszolgáltatóhoz köthető, de ilyenek százával találkozhatunk a gyakorlatban. A 2001-ben kihirdetett ítélet ugyan tisztán kártérítési szempontból közelíti meg a jogvitát, amelyben alperes mobilátjátszó felépítménye okoz

² Mégis ráot okozhat a távvezeték? *Népszabadság Online*, <http://nol.hu/archivum/archiv-370021-183883>.

³ Uo.

lényeges jogsérelmet felperesnek, és kártérítési alapként kezeli az emberi szubjektumot ért negatív hatásokat, melyek életszínvonal csökkenést okoznak függetlenül a szubjektum állapotától: „a szubjektíve keletkezett negatív érzet azért manifesztálódik objektív hátrányként, azaz kárként, mert az emberi szubjektumot befolyásoló negatív hatások csökkentik a vagyontárgy – az ingatlan – objektív piaci, keresleti értékét. A polgári jog ebben a körben már a XIX. században kimunkálta „a vak ember kilátási jogának sérelmén” alapuló károkozás tényállását. Semmi ok nincs arra, hogy a bíróság a teljes kártérítés elvén álló Ptk. alkalmazása során ettől a két évszázados és dogmatikailag megalapozott magánjogi elvtől eltérjen.”

Véleményem szerint már itt is érzékelhető az egészséges környezethez való jog jelenléte, mivel az egészséges környezethez való jog manifesztálódik a szubjektum pszichés állapotában is, abban az értelemben, hogy ha nem is létezik egészségkárosító jelenség, melyet egyik állampolgár a másikkal okoz, ha a szubjektum pszichéje ezt másképp érzékeli, akkor nem csak a károkozás polgári jogi ténye áll fenn, hanem a szubjektum alkotmányos alapjogának megsértése is. Az egészséges környezet tudata segíti a szubjektum pszichéjén keresztül, hogy annak fizikai állapota – ha nem is emiatt legyen kiváló, de mindenesetre emiatt – ne legyen rossz, vagy megromlott, mint azt a trafó per felpereseinél észlelni lehet.

Természetesen felmerülhet a kérdés, hogy lehet-e az alapjogot ennyire tágra értelmezni, vagyis kiterjeszteni, felfogható-e az állampolgár tudatában manifesztálódó jelenségnek, vagy csakis a „fizikai” síkon kezelendő. Az egészséges környezethez való jog alkotmánybírói értelmezése során – talán az akkor erre irányuló igények hiánya miatt – nem került sor.

Ha a dogmatikai elvek alapján a gyakorlatban is lehetne hivatkozni az alapjogok sérelmére, az ilyen és ehhez hasonló perek nagyobb bizonyossággal dőlhetnének el a jogsérelmet elszenvedő fél javára (lévén az alapjogi sérelem nagyobb súlya a többi jogsértés mellett). Sőt, amennyiben az alapjogi hivatkozás már a károsodás megelőzését is célzó közigazgatási eljárásban a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kaphatna, és a közigazgatási szervek az állampolgár igényérvényesítésére szakszerű és körültekintő eljárással reagálnának nagyobb teret engedve az ügyféli jogállás elismerésének, perek tucatjait lehetne megelőzni és a jogalkalmazásban bekövetkező szemléletváltás nemcsak költséghatékonyabbá tenné az eljárásokat, hanem egységesebbé is a jog gyakorlását.

5. A lokátor-per

A harmadik eset, amit ismertetni szeretnék, az a néhány éve lezárult nagy médiavisszhangot keltő ügy, amely a pécsi lokátor-per néven híresült el. A jogvita kialakulását megelőzte egy nemzetközi NATO-egyezmény aláírása, amelyben Magyarország kötelezettséget vállalt az ország területén való katonai radarok telepítésére. A kötelezettség teljesítése csak részben valósult meg, az ország déli részéről még hiányzott a védelmi zóna kialakításához szükséges felépítmény.⁴ A kezdetben a Zengőre tervezett radar helye hosszas tiltakozást követően a Tubes-tetőre került át, amely azonban még nagyobb lakossági felháborodást váltott ki. A pécsiek közül sokan a szívükön viselték az ügyet, így a döntéshozók jobb belátásra bírása céljából a számos fórumot szerveztek, amelyeken tiltakoztak a lokátornak a tervezett helyszínen való megépítése ellen. A hatóság azonban az építést engedélyezte.⁵

⁴ Fodor László: A Zengő hegyére tervezett lokátorállomás engedélyezésének környezetjogi vonatkozásai. *Sectio Juridica et Politica*, Miskolc, Tomus XXII. 2004.

⁵ Nem mindenki gondolkozott ugyanúgy a lokátorról a pécsiek közül sem, ennek eredményeképpen alkotmánybírói döntés is született, az 56/2009. (V. 12.) AB határozat, mely röviden összefoglalva itt olvasható: a pécsi önkormányzat a lakossági megmozdulások hatására megpróbálta elkerülni a lokátor telepítését saját hatáskörén belül, így rendeletet alkotott. Ez a város egész területén lehetetlenné teszi „nagy hatósugarú

A jogvita peres útra terelődött.⁶ A per tárgya lényegét tekintve az volt, hogy megépülhet-e az adott helyszínen a lokátor, illetve történhet-e az építési engedélyezési eljárás során jogsértés. Kérdésként merült fel itt is, hogy a jogsértés tényére hivatkozhatnak-e a területtel szomszédos ingatlan tulajdonosok, a lokátor hatásterületén lakók, illetőleg a terület közelében dolgozók, továbbá a város lakói „pusztán” arra tekintettel, hogy az egészséges környezethez való alkotmányos alapjoguk sérül, mivel a már fennálló környezeti állapot jelentősen romolhat a radar megépítésével.

A Legfelsőbb Bíróság a felpereseknek az ivóvízbázis védelmére vonatkozó érvelését, illetőleg a várható egyéb környezeti hatásokkal összefüggésben lévő, az egészséges környezet megőrzésére vonatkozó érdekeit, mint az ügyféli pozíciót megalapozó és kereshetőségi jogot is teremtő jogi érdeket értékelte.

Ennek során az ún. szükségesség-arányosság alapjog-korlátozási tesztet alkalmazta az Alkotmánybíróság határozatainak egyidejű értelmezésével. A vizsgálat tárgya az volt, hogy a katonai, nemzetbiztonsági, valamint a környezetvédelmi, természetvédelmi érdekek tekintetében az egyik alapjog védelme kapcsán elért előnyök – jelen esetben a légtérvédelmi előnyök – meghaladják-e a másik alapjog, a természetvédelem körében okozott hátrány, vagy veszély mértékét.

A Fővárosi Bíróság jogi álláspontja az volt, hogy a légtérvédelmi előnyök a jelen esetben meghaladják a másik alapjog körében jelentkező hátrány vagy veszély mértékét.

A bíróság a környezet- és természetvédelmi érdekek értékelése során a Natura kormányrendelet rendelkezéseit is figyelembe vette, ám a Legfelsőbb Bíróság ítélete szerint azt tévesen értelmezte.

Végül a felperesi hivatkozások alapján a Legfelsőbb Bíróság mégis helyt adott felperesek kereseti kérelmének, a jogsértő ítéleteket, és az ugyancsak jogsértő közigazgatási döntéseket hatályon kívül helyezte, és az első fokon eljáró szervet kötelezte új eljárás lefolytatására.

Erre ténylegesen már nem került sor, az időközbeni egyeztetések eredményeképpen, az eljárás lezárult, így a lokátor állomás nem fog megépülni a Tubesen. Rengeteg más jellegű jogsértéssel kellett alátámasztani az alkotmányos jog megsértését – amelyek ismertetésére a tanulmány terjedelmei kereteire tekintettel most nincsen lehetőség – itt legalább már előkerült az alapjog maga, közvetlenül, nem csak a sorok között megbújva.

6. Következtetések és összegzés

Összességében elmondható, hogy a jelenlegi magyarországi alkotmányos berendezkedés működéséhez szükség van egy az alkotmányos alapjogok védelmével foglalkozó szervre, melynek hatáskörét kétséget kizáróan kell tisztázni, hogy az alapjogok gyakorlása akadálymentesen valósulhasson meg. Ennek a szervnek (vagy ezeknek a szervezeteknek, magyar vonatkozásban többek között az Alkotmánybíróságnak) alapjog értelmezést kell végeznie, helyenként annak ellenére is, hogy az indítványozó nem megfelelően támasztja alá kérését, így kerülve el a jogbizonytalanság lehetőségét, például az egészséges környezethez való jog már megjelölt eseteiben is. Fontosnak látom leszögezni, hogy az államnak biztosítania kell a környezetvédelem – és így az egészséges környezethez való jog – intézményvédelmét, és

---

katonai radar” elhelyezését azáltal, hogy a város valamennyi építési övezet (zónájára) vonatkozó szabályozásba beillesztette a „nem helyezhető el nagy hatósugarú katonai radar” fordulatot. Az Alkotmánybíróság megalapozottnak találta a Dél-Dunántúli Regionális Közigazgatási Hivatal vezetőjének felülvizsgálatra és teljes körű megsemmisítésre vonatkozó indítványát, mely szerint a rendelet nemcsak az Étv.-be és az Oték-be ütközik, hanem nemzetközi szerződésbe is, azaz a Magyarországon az 1999. évi I. törvényként kihirdetett Észak-Atlanti Szerződésbe.

⁶ Pertörténet a tanulmány III. számú mellékletében.

feltétlenül ügyelnie kell arra, hogy a már kialakítására került környezeti szint – vagyis az egészséges környezet állapota – ne romoljon, csökkenjen. Véleményem szerint ezen kívül elengedhetetlen, hogy tevékenységük során a rendes bíróságok is kivegyék részüket az alapjogi bíráskodásból, mivel erre az Alkotmánybíróság az ide vonatkozó korábbi jogértelmezésében is látott lehetőséget,⁷ jóllehet a bíróságok az alapjogi bíráskodást nem tekintik külön hatáskörüknek, és olyan feladatnak sem, amely alapján az Alkotmányt közvetlenül alkalmaznák.⁸

Úgy gondolom, hogy ha az Alkotmánybíróság – a tanulmányban részletesen tárgyalt esetben – nem utasítja el az egészséges környezethez való jog kifejtésére vonatkozó indítványt, számos jogvitát lehetett volna elkerülni, mivel a jog tartalma mindenki számára egyértelműbb lehetne.

Bizonyára könnyebb lenne a jogalkalmazók helyzete, ha lenne előttük pontos iránymutatás, nem különben azoké, akik e jogokat gyakorolni kívánják, mivel gyakran azon bukik el, vagy áll meg egy kereset – legyen szó ügyféli minőség megállapításáról, vagy akár érdemi döntésről –, hogy a keresetet elbíráló – akár közigazgatási szerv, akár bíróság – hogyan viszonyul az alapjogokra való hivatkozásokhoz.

Jól érzékelhető a konzervatív hozzáállás az alapjogok „érintetlenségét” tekintve, ugyanakkor a jogtudomány válaszai sem kielégítőek. Úgy vélem ez az az oldal, amely alkalmas lehet a javaslatok megtételére, hogyan is értelmezhető egy jog, kiterjeszhető-e egy jog gyakorlása pusztán az emberi psziché állapotára alapozva, vagy szigorúan fizikai síkon kell maradni ezen a téren.

Végül fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy míg a trafó ügyében még nem volt konkrét hivatkozás az alapjogi sérelemre, a lokátor megépülését sérelmezők esetében már nyíltan hivatkoztak az egészséges környezethez való jog sérelméhez, nem csak eljárásjogi szempontból, az ügyféli minőség megállapítása végett, hanem az ügy érdemében is.

Ez a tendencia remélhetőleg folytatódik, hiszen az alkotmányjognak igenis van helye egy polgári perben a tisztességes eljáráshoz való jogon túlmenően is.

Melléklet

1. számú melléklet

A pécsi trafó-ügy pertörténete

1. A Pécsi Területi Műszaki Biztonsági Felügyelet VP96/2003. számú 2003. június 4-én kelt határozata építési engedélyt adott a transzformátorállomás megépítésére. Az egyetlen közvetlen szomszédos telek tulajdonosa a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata a fellebbezési jogáról lemondott.

2. A Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal a lakók jogorvoslati kérelme alapján a 4091/NH-641/2003. számú határozatában úgy foglalt állást, hogy az ügyféli jogok nem sérültek, a kérelmezők nem ügyfelek, így az eljárásban ekként nem vehetnek részt (határozat kelte: 2003. szeptember 29.).

3. Baranya Megyei Bíróság 2004. június 10. napján kelt II.P.21.495/2003/31. számú ítélete a Magyar Biztonsági Hivatal határozatát hatályon kívül helyezte, megállapította a felperesek

---

⁷ Az AB például a 46/1994. (X. 21.) AB határozatában leszögezte, hogy a 70/K. § bírósági hatáskört megállapító szabály az alapjogsérelemek esetére. [Mindezek ellenére] (...) a bíróságok nem szívesen döntenek az alkotmányossági kérdésekben, azt az AB-re hagyják.

⁸ Chronowski Nóra – Drinóczi Tímea – Petrétei József – Tilk Péter – Zeller Judit: *Magyar alkotmányjog III. Alapvető jogok*. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2006. 36.

ügyféli jogállását.

4. Legfelsőbb Bíróság Kfv.III.37.225/2004/10. számú 2005. március 8-án kelt ítélete az ítéletet hatályában fenntartotta.

5. Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal Pécsi Területi Műszaki Biztonsági Felügyelősége VP-96/2003/K/2004. számú ismét engedélyezte a trafó építését (kelte: 2004. október 15.).

6. Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal a felperesek fellebbezését elutasította 251/MH-36/2005. számú 2005. január 27-én kelt határozatával.

7. Baranya Megyei Bíróság 2005. szeptember 20-án a határozatot hatályon kívül helyezte, a közigazgatási szerveket új eljárás lefolytatására kötelezte (valamint utalt arra, hogy a megismételt eljárásban az engedély nélküli építkezés esetére irányadó szabályokat kell alkalmazni).

8. A 2005-ben kártérítés megfizetésére indult peres eljárást a Baranya Megyei Bíróság a fennmaradási engedélyezési eljárás lezárultáig a 11.P.20.258/2005/44. számú végzésével felfüggesztette 2006-ban.

9. A Pécsi Ítéltábla 2007-ben kelt végzésével a felfüggesztő végzést helybenhagyta.

10. A Magyar Műszaki Biztonsági Hivatal Területi Műszaki Biztonsági Felügyelősége 2006. december 10-én jogerőre emelkedett határozatával a fennmaradási engedélyt végleges jelleggel megadta.

11. Baranya Megyei Bíróság 11.P.20.160/2007/10. számú 2007. május 21-én kelt közbenső ítéletével megállapította, hogy az ingatlanok forgalmi értéke csökkent.

12. Pécsi Ítéltábla Pf.III.20303/2007/6. számú ítéletével a Baranya Megyei Bíróság ítéletét helybenhagyta (2008. január 24.).

13. A Legfelsőbb Bíróság Pfv.III.20.990/2008/4. számú 2008. december 10-én kelt ítéletével a Pécsi Ítéltábla ítéletét hatályában fenntartotta.

14. Baranya Megyei Bíróság 2009. április 15-én kelt 11.P.20.160/2007/44. számú ítéletével a felpereseket ért, összecszerűen is megállapított kár megtérítésére és perköltség fizetésére kötelezte az alperest.

15. Pécsi Ítéltábla 2010. március 11-én kelt Pf. 20.320/2009/9. számú végzésével a Baranya Megyei Bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a kártérítési eljárás (részbeni) ismételt lefolytatására kötelezte. A megismételt eljárásban a dolgozat írása idején határnap kitűzésére nem került sor.

2. számú melléklet

Pertörténet a Lokátor-ügyhöz

1. A Honvédelmi Minisztérium Központi Ellenőrzési és Hatósági Hivatal Építéshatósági Osztálya 2007. április 19. napján kelt 5/7/2007/ÉHO számú elsőfokú határozatával engedélyezte a HÉT-BER Mérnöki Szolgáltató és Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság építetőnek a Magyar Állam tulajdonában és a Honvédelmi Minisztérium vagyonkezelésében a Pécs Tubes-tetőn lévő Magyar Honvédség Híradóállomás területén épületek bontását és korszerűsítését, a Tubes 3D Radarállomás építését.

2. A Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztere 2007. június 20. napján kelt 168/13/2007. számú másodfokú határozatával akként változtatta meg az elsőfokú határozatot, hogy az engedély egyrészt vonatkozik az MH Híradóállomás területén található építmények két ütemben történő elbontására valamint a Tubes-tető másik földrészletére ráépítés következtében átnyúló építmény bontására, másrészt vonatkozik a Tubes 3D híradó objektum korszerűsítésére, illetve a 3D Radarállomás megvalósításához kapcsolódó építési tevékenységre.

Doktori Műhelytanulmányok 2015.

3. A Fővárosi Bíróság a 2007. október 9-én kelt 10.K.33.033/2007/7. számú végzésével elutasította a felperesek végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmét.

4. A fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2008. február 7-én kelt 4.Kpkf.50.061/2008/6. számú végzésével a Fővárosi Bíróság végzését megváltoztatta és elrendelte az alperes perbeli határozat végrehajtásának a per jogerős befejezéséig történő felfüggesztését.

5. A Fővárosi Bíróság 2009. május 12. napján kelt 10.K.33.033/2007/167. számú részítéletével elutasította a természetes személy felperesek keresetét, megállapítva, hogy nevezett személy felpereseknek nincs a perben az általuk megjelölt jogszabálysértések vonatkozásában kereshetőségi joga.

6. A Fővárosi Bíróság 2009. november 27. napján kelt 10.K.33.033/2007/223. számú ítélete érdemben is elutasította a perből ki nem zárt felperesek keresetét.

7. A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága 2010. március 17. napján kelt Kfv.IV.37.629/2009/70. számú ítéletével hatályon kívül helyezte a Fővárosi Bíróság fenti számú részítéletét és ítéletét.

Végül a Honvédelmi Miniszter még 2010-ben visszavonta az építési engedély iránti kérelmet, így a radar építési engedélyezési eljárás megszüntetésre került.